

Stirber Lajos

Tűnődéseim a XIX. Csengő Énekszó kapcsán

„A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.” (Kodály Zoltán)

Az iskoláink tevékenysége iránt is érdeklődő t. olvasó – egy-két hírközlési eszköznek köszönhetően – már értesülhetett az Érsekújvárbán (június 5-6.) újfent megvalósult rendezvényről, a Csengő Énekszóról – a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági énekkarok országos seregszemléjéről, amely egyben a kórusok minősítő versenye is. A seregszemle meghirdetője (három évenként) a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok Országos Tanácsa, megszervezője a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága, karöltve a Csemadok Érsekújvári Területi Választmányával, a Csemadok Érsekújvári Alapszervezetével, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézettel (Dunaszerdahely), Érsekújvár városa támogatásával.

Jómagam 40 éven át volt munkahelyem – az egykori komáromi II. lakótelepi, majd Béke Utcai, jelenleg Jókai Mór Alapiskola – gyermekkarával versenyzőként vettem részt, nyugdíjba vonulásom óta pedig szervezőként veszek részt a seregszemlén; jelen voltam a seregszemle eddigi összes, 19 évfolyamán. Hiszen számomra szebb látvány, mint az átszellemült éneklő gyermekarc, nagyobb zenei élmény, mint a tisztán csengő gyermekhang, nincs.

Engem már az is nagy örömmel töltött el, hogy az idei – a 19. seregszemlére 19 énekkar (16 gyermek- és három ifjúsági kórus) nevezett be. Teljesítményeiket látva-hallva örömöm csak fokozódott. De öröm volt találkozni a minden dicséretet megérdemlő, a kórusokat felkészítőkkal is, az „ügyért” elkötelezett karnagyokkal – pedagógus kollégákkal, s csakúgy az értékelő bizottságba visszajáró hazai és magyarországi jeles szakemberekkel is. Ugyancsak a dicséret hangján szólhatok a rendezvény főszervezői: Kazán József és Danczi József által irányított szervező csapatról is, hiszen az esemény mindkét napján minden percre pontosan, gördülékenyen működött. Bizonyára az is közre játszhat, hogy a seregszemle minden egyes résztvevője tapasztalhatja a seregszemle fővédnöke, Érsekújvár polgármestere, Klein Ottokár által megfogalmazottakat, miszerint: „A Csengő Énekszó nem csupán egy találkozó, hanem élő bizonyítéka annak, hogy a zene képes hidakat építeni, közösséget teremteni és értékeket közvetíteni – már gyermekkorban is. A gyermek- és ifjúsági kórusok éneke nemcsak szép, hanem reményteli – hiszen minden egyes megszólaló hang azt hirdeti: van jövője a közösségnek, van jövője az anyanyelvi kultúrának.”

További nagy öröm volt számomra, hogy a kórusok részt vehettek a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Kórusának művészeti vezetője, karnagya, Józsa Mónika által kiválóan összeállított és előadott műsorán, nevelő jellegű hangversenyén. A kórusal készült interjúban az ifjak kedves, őszinte nyilatkozatait felidézve most is Petőfink csodálatosan szép sorai tolakszanak a nyelvemre: nagy (lett) „az én szívemnek ő gyönyörűsége”.

Bakus Zsófia kórustag: „Tanár szakos hallgatóként különös örömmel tölt el, hogy ez a sok fiatal értékelni tudta a kórusmuzsika varázsát, és együtt élhettük ezt át a Csengő Énekszónak köszönhetően.” **A szintén kórustag, Csáky Máté:** „Jó volt látni a csillogó szemű gyermekeket, akik figyelmesen bekapcsolódtak az interaktív műsorunkba.” **Dobos Csenge kórustag,** az egyik műsorvezető: „Gondolatok ezrei cikáztak a fejemben: vajon tetszeni fognak nekik a kérdések? Bevallom, az eddig bennem tornyosuló kétségek egy csapásra elszálltak, amikor megláttam a rám tekintő gyermekszemeket. Sőt, olyan lelkesek és buzgók voltak, hogy komoly kihívást jelentett kiválasztani, ki kapjon szót a sok jelentkező közül. Úgy érzem, a befektetett energia maradéktalanul megtérült.” „Köszönjük a megtisztelő meghívást, a lelkes közönségnek a támogatást, a sok tapsot, a nyitrai hallgatók maroknyi csapatának a kitartást, a felkészülésre fordított időt, energiát, a szép éneklést” – zárta a beszélgetést Józsa Mónika.

A látottak-hallottak alapján szentül hiszem: mind a szervezők, mind a résztvevő nevében írhatom: Kedves Józsa Mónika és kiváló csapata, köszönjük, hogy – a felkészülés során felmerülő gondok ellenére is – elfogadtátok a meghívást, köszönjük, hogy lélekben erősíthettük egymást.

Forrás: A szerző archívuma

Sajnos, úgy tűnik, igaz a szólás, miszerint: nincsen öröm ürmön nélkül. Már a seregszemlét jóval megelőzően kitudódott, hogy jelenleg sem a nyitrai, sem a komáromi egyetem nem képez magyar zeneszakos pedagógusokat. Ennek ismeretében és a sok lelkes, boldog gyermek láttán vegyült örömeim közé az ürmön. Jómagam – mindmáig a komáromi Jókai Mór AI 23 éve működő GAUDIUM vegyes kara és hangszeres kamaraegyüttesének karnagya –, így, 60 éve a pályán, „nagyjainknak” mindmáig sokkal jobban hiszek, mint a mai iskolareformerek világhálón közölt (2024. júl. 22-e m7/TASR) felmérés-eredményeinek, miszerint: „Az emberek kétharmada szerint a természettudományos tantárgyaknak prioritást kell élvezniük a középiskolákban. A felmérésben részt vevők 65,6 százaléka úgy véli, hogy a

természettudományos tantárgyak oktatása könnyebb elhelyezkedéshez vezet a munkapiacon.” Igazán?!

A fentiekkel ellentétben én inkább Pécsi Gézának és lányának, Uzsálné dr. Pécsi Ritának – *A kulcs a muzsikához* c. tankönyvcsalád szerzőpárosának állításait hiszem el, azokét, akik éveken át tartó alkotómunkájuk során arra keresték a választ: mivel alapozható meg a sikeres életút? (...) „A végleges megoldást nem a tudás halmozása – de nem is annak mellőzése! –, sokkal inkább az érzelmi intelligencia fejlesztéséhez kapcsolt naprakész mobilizálható tudás teremtheti meg. Ennek egyik fontos eszköze a művészeti nevelés, kiemelten a zene.” Uzsálné dr. Pécsi Rita minden betűjét elhiszem!

Jelen teljesítményközpontú, technokrata szellemű iskolarendszerünkben a zenére és zenével nevelés helyzete szerintem a legtalálóbban csak Kodály Zoltán – 1929-ben írott *Gyermekkarok* c. dolgozatában olvasható – megállapításaival jellemezhető, idézem: „Ha belenézünk a tantervekbe, látjuk: alkotóik messze jártak a nevelés görög eszményétől, amely a zenének központi helyet juttatott. (...) Az így nevelt gyermek aztán egész életében alig találkozik a zenével mint művészettel. (...) A nemesebb zenéről azt tudja: az valami fejtörő penzum, és – botfűlű vagyok – kiáltással messze fut előre. Innen van, hogy még nagyobb műveltségű körökben is gyakran kínosan kiütözik a zenei tájékozatlanság. Fejlett irodalmi, képzőművészeti műveltséggel zenei infantilizmus jár együtt.”

A továbbiakban: megszívlelésre néhány üzenet „nagyjainktól”. Kodály Zoltán: „Lehet, vannak, akik művészet nélkül is boldogok. Ignoti nulla cupido. Ne irigyeljük őket. Igyekezzünk a bennök elsorvadt nemes szervet a fiatalság tömegeiben kifejleszteni.” Ismét Kodály Zoltán: „Nem az erszény, a lélek üressége a nagyobb baj.” A haza bölcse, Deák Ferenc pedig ezt mondja: „Amit hatalom ront meg, az ismét feléledhet, de amit a nemzet könnyelműsége önként odavet, vagy gyávasága elhanyagol, azt visszaszerezni ritkán lehet.”